

ДКПП 01.30.10

УКНД 65.020.20

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора Уманського
національного університету
I. I. Мостов'як
«20» січня 2020 р.

**САДЖАНЦІ ЯБЛУНІ ОДНОРІЧНІ
ІЗ ДВОМА ПРОВІДНИКАМИ**

ТЕХНІЧНІ УМОВИ ТУ У 01.3-00493787-016:2019

(Введено вперше)

Дата надання чинності 20.01.2020

Чинні до «Без обмеження терміну дії»

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри плодівництва і
виноградарства
Уманського національного університету
садівництва

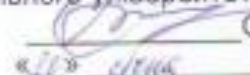

В. В. Заморський
«20» січня 2020 р.

РОЗРОБЛЕНО

Доцент кафедри плодівництва і
виноградарства Уманського
національного університету садівництва

В. П. Майборода
«20» січня 2020 р.

Викладач кафедри плодівництва і
виноградарства Уманського
національного університету садівництва

О. В. Полуніна
«20» січня 2020 р.

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Ці технічні умови (далі ТУ) поширюються на однорічні саджанці яблуні із двома провідниками для закладання промислових насаджень у садівничих господарствах різних форм власності в Україні, а також для реалізації населенню.

ТУ розроблені та є об'єктом права інтелектуальної власності Уманського національного університету садівництва (ЄДРПОУ 00493787). Правовласник надає дозвіл використовувати даний документ без обмежень будь-яким суб'єктам господарської діяльності.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1. ДИРЕКТИВА РАДИ 2008/90/ЕС від 29 вересня 2008 року про збут матеріалу для розмноження плодово-ягідних культур та плодово-ягідних рослин, призначених для виробництва плодово-ягідної продукції
2. ДСТУ 4260:2003 Тара і пакування спожиткові. Маркування. Загальні вимоги. Зміна № 1
3. ДСТУ 4792:2007 Саджанці яблуні. Методи визначання якості
4. ДСТУ 4938:2008 Саджанці яблуні. Технічні умови
5. ДСТУ 7056:2009 Садівництво та ягідництво. Терміни та визначення понять

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

У цих технічних умовах використано терміни, установлені ДСТУ 7056:2009 та ДСТУ 4938:2008: вік саджанця, висота саджанця, коренева система, коренева шийка, штаб, провідник, крона, кронований саджанець, гілка, кут відходження гілки, генеративне утворення, а також терміни, наведені нижче.

3.1. Саджанець із двома провідниками (двопровідниковий саджанець) – саджанець, що має два одномірні за висотою і товщиною провідники.

3.2. Штаб двопровідникового саджанця – нижня частина саджанця, що складається з підщепи та сортової частини, між кореневою шийкою та першою гілкою. Частина штаба вище місця щеплення може складатися з нерозгалуженої сортової частини та двох провідників або лише з двох провідників.

3.3. Товщина підщепної частини штаба – діаметр підщепної частини штаба, який вимірюють на висоті 10 см від кореневої шийки.

3.4. Висота провідника – відстань від основи провідника до верхівкової бруньки.

3.5. Товщина провідника – діаметр провідника, який вимірюють на висоті 40 см від кореневої шийки.

3.6. Крона двопровідникового саджанця – крона, яка має два одномірні провідники з гілками і розгалуженнями.

4. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

4.1. Однорічні саджанці з двома провідниками за їх садивними якостями поділяють на два товарних сорти: перший і другий у відповідності з вимогами, викладеними в таблицях 1, 2.

Таблиця 1. Технічні вимоги до однорічних саджанців з двома провідниками

Показник	Перший сорт	Другий сорт
Зовнішній вигляд	Саджанці повинні бути без листя, не підсушені, без механічних та інших пошкоджень, що можуть вплинути на приживлення рослин після садіння, без візуальних ознак вірусних захворювань.	
Сортова чистота, %	100	100
Довжина кореневої системи, см, не менше	25	20
Довжина відсадкової частини клонової підщепи, см, не менше	30	
Висота окулірування від рівня ґрунту, см	10–25	
Кут відходження основних гілок, градусів, не менше	80	60
Однобокість крони	Не допустима	Допустима
Присутність карантинних і регульованих хвороб та шкідників	Не допустима	

Таблиця 2. Показники якості однорічних саджанців з двома провідниками

Фітометричні показники	Перший сорт	Другий сорт
Товщина підщепної частини штамба, мм, не менше	14	12
Товщина провідників, мм, не менше	8	7
Різниця між висотою провідників, см, не більше	15	20
Кількість гілок*, шт./провідник, не менше	3	2
Довжина основних гілок, см, не менше	15	15
Наявність генеративних бруньок.	Обов'язкова	Не обов'язкова

*Примітка. Можна визначити як стандартні за домовленістю з покупцем саджанці з більшою кількістю гілок або без гілок, які відповідають за іншими показниками вимогам цих ТУ. Висота таких саджанців повинна бути не менше 130 см.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

5.1. Виробники однорічних саджанців яблуні із двома провідниками, використовуючи ТУ, керуються вимогами чинного законодавства України та положень міжнародних договорів.

5.2. У випадку, якщо будь-яке положення ТУ визнано як таке, що суперечить чинному законодавству України, положенням міжнародних договорів, до яких Україна приєдналася і зобов'язалася дотримуватись, національним чи міжнародним стандартам, які належним чином визнані обов'язковими до виконання на території України, таке положення припиняє діяти і не вважатиметься частиною ТУ.

5.3. Припинення дії будь-якого положення ТУ жодним чином не впливає на дію інших положень цього документу.

6. ПАКУВАННЯ І МАРКУВАННЯ

6.1. Однорічні саджанці яблуні з двома провідниками та

сформованою кроною (окрім тих, що реалізують у контейнерах) зв'язують відповідно до помологічних і товарних сортів шпагатом у пучки по 5 шт., а саджанці без крони – в пучки по 10 шт.

6.2. Саджанці (окрім тих, що реалізують в контейнерах) упаковують у тюки з пакувальної тканини. Корені саджанців укривають зволуженим мохом, тирсою, соломою або іншим гігроскопічним матеріалом. Маса тюка не повинна перевищувати 15 кг.

6.3. До кожного пучка саджанців прикріплюють етикетку, на якій зазначають виробника продукції, культуру, помологічний сорт, категорію, товарний сорт. Етикетку з написом прив'язують до однієї із зовнішніх рослин пучка та притискують її до рослин під час зв'язування пучків. За домовленістю з покупцем допустиме інше маркування пучків.

6.4. Етикетки для маркування повинні бути добре помітними, матеріал етикеток і метод нанесення на етикетки інформації мають забезпечувати тривале зберігання такої інформації в умовах підвищеної зволоженості та впливу сонячної інсоляції.

6.5. Тару для транспортування маркують згідно з ДСТУ 4260 з позначенням назви і адреси підприємства-виробника, назви та адреси підприємства, яке отримує продукцію, назви культури та сорту, класу та категорії саджанців, товарного сорту, кількості саджанців і позначення ТУ.

7. ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

7.1. Однорічні саджанці яблуні із двома провідниками приймають партіями. Партією вважається будь-яка кількість рослин однієї культури, типу, категорії, яка оформлена одним документом про якість.

7.2. Замовлення може охоплювати саджанці різних помологічних сортів за умови дотримання вимог ТУ щодо їх маркування.

7.3. Відповідність показників якості садивного матеріалу вимогам ТУ визначається уповноваженими представниками постачальника та замовника, або, за взаємною згодою останніх – стороннім незалежним інспектором.

7.4. Якщо, за результатами перевірки, партія не відповідає вимогам ТУ, постачальник повинен її розформувати та відсортувати повторно, після чого здійснюється новий контроль відповідності.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінюють сортову чистоту саджанців яблуні, їх зовнішній вигляд, сумісність сортопідщепних комбінувань, дію несприятливих чинників, визначають технічні показники росту та розвитку надземної частини та кореневої системи саджанця, пошкодженість шкідниками та ураженість хворобами згідно з ДСТУ 4792.

9. ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ

9.1. Саджанці яблуні із двома провідниками транспортують будь-якими видами транспорту, відповідно до правил перевезення вантажів, які чинні на даному виді транспорту.

9.2. У разі перевезення саджанців вантажними автомашинами з тривалістю в дорозі не більше доби допустиме завантаження саджанців у контейнери без упакування, зв'язаними в пучки, але з обов'язковим захистом коренів від підсихання за допомогою укривання зволуженим гігроскопічним матеріалом. Зверху саджанці вкривають брезентом, мішковиною, що утримують вологу або плівкою. Борт машини окантовують матеріалом, який унеможливує пошкодження стовбура чи крони саджанців.

9.3. У разі перевезення на далекі відстані залізничним, водним чи автомобільним транспортом із тривалістю в дорозі більше доби партії саджанців упаковують у тюки згідно з 6.2. Транспортні засоби потрібно обладнувати холодильним устаткуванням, яке забезпечує температуру від 0 °С до 5 °С.

За погодженням зі споживачем допустимі інші методи пакування та транспортування саджанців, що забезпечують їх збереженість і якість.

9.4. У разі перевезення партії саджанців більше 5 тис. штук допустиме перевезення в залізничних вагонах без упакування в тюки, але з обов'язковим укладанням зв'язаних у пучки саджанців на покриту вологою соломою підлогу вагона.

9.5. Саджанці укладають на підстилку в горизонтальному положенні корінням один до одного кількома шарами з таким розрахунком, щоб забезпечити найбільшу щільність укладень. Кожний шар саджанців треба вкрити вологою соломою, чи іншим пухким гігроскопічним матеріалом. Висоту укладень визначають правилами перевезення вантажів залізничним транспортом. Після закінчення завантажування вагона всю партію саджанців додатково зволожують і після цього вагон закривають і пломбують.

9.6. Саджанці для осінньої реалізації тимчасово зберігають зв'язаними в пучки і прикопаними у вологий ґрунт з урахуванням того, що коренева система буде цілком вкрита.

9.7. Саджанці, викопані восени для весняної реалізації, зберігають у спеціальних сховищах, підвалах чи холодильних камерах за температури повітря від 0 °С до 5 °С. Кореневу систему в цьому разі засипають вологим субстратом. Не допустиме підмерзання, всихання, запліснявіння кореневої системи і надземної частини саджанців.

9.8. Допустимо зберігати саджанці, викопані восени для весняної реалізації, на прикопній ділянці без зв'язування в пучки, прикопаними у вологий ґрунт чи інший зволожений пухкий і теплоісткий субстрат на

глибину вище кореневої шийки не менше ніж на 10 см, так, щоб субстрат щільно прилягав до коріння.

10. ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

Виробник повинен гарантувати відповідність якості однорічних двопровідникових саджанців яблуні вимогам ТУ за умови дотримання вимог щодо їх транспортування та зберігання.